

EXPUNERE DE MOTIVE

În ultimii 5 ani au fost întocmite peste 40 de dosare penale pentru transfer ilegal de deșeuri, iar câteva sute de transporturi au primit interdicție de intrare pe teritoriul României, ca rezultat al câtorva mii de inspecții efectuate de către comisarii Gărzii Naționale de Mediu. Într-o țară în care mor peste 20.000 de oameni pe an din cauza poluării, costurile semnificativ scăzute pentru tratarea și valorificarea deșeurilor în România fac ca noi să devenim o destinație din ce în ce mai atractivă pentru marii producători de deșeuri la nivel global, existând un număr în creștere de expedieri ilegale de deșeuri.

De altfel, în urma numeroaselor discuții pe care le-am purtat cu procurorul Teodor Niță, specializat în infracțiuni de mediu, având o vastă experiență în acest domeniu, am constatat existența unor formalități reduse la minimum privind controlul transporturilor de deșeuri la punctele de trecere a frontierei, precum și alte multe aspecte care fac imposibilă punerea în aplicare a unor norme de mediu.

Concluzia specialiștilor este una simplă: lipsa investițiilor în echipamente de scanare și detecție din punctele de trecere a frontierei gestionate de Poliția de Frontieră Română, fac din România o țintă predilectă a acestor tipuri de infracțiuni. De asemenea, un punct nevralgic îl reprezintă nivelul limitat de control al autorităților mediu în punctele de trecere a frontierei, din cauza efectivului redus de personal specializat pentru asigurarea permanenței.

Având în vedere atribuțiile prevăzute de lege pentru Garda Națională de Mediu, considerăm că activitățile de prevenire și combatere a criminalității de mediu din România, precum și de prevenire și combatere a criminalității transfrontaliere care afectează mediul, trebuie să fie susținute de un cadru legislativ coerent, care să asigure prerogativele necesare unei activități eficiente și concludente. Lucru care nu se întâmplă în acest moment...

De exemplu, prin **clasificarea deșeurilor drept bunuri second-hand**, acestea nu mai cad sub incidența reglementărilor internaționale privind deșeurile și pot fi introduse în țară și comercializate fără probleme. Cele mai întâlnite sunt deșeurile electronice și piesele uzate provenite de la autoturisme care sunt adesea prezentate ca fiind bunuri second-hand și, ulterior, introduse în circuitul comercial sau reciclate ca bunuri în acest regim.

Tocmai din acest motiv, solicităm Guvernului, prin această inițiativă, să emită o hotărâre prin care să limiteze numărul punctelor de trecere a graniței pentru deșeuri și produsele susceptibile de a fi deșeuri. Totodată, la propunerea comisarilor Gărzii de Mediu, obligăm Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor să adopte de urgență, prin ordin de ministru,

nomenclatorul produselor susceptibile a fi deșeuri. Astfel, vom începe să avem un control real asupra fluxului acestor tipuri de deșeuri, lucru care nu se întâmplă în acest moment...

Garda Națională de Mediu, atât prin intermediul rețelei IMPEL cât și prin intermediul rețelei Envi CrimeNet, dar și prin canalele Interpol/Europol, asigură un dialog eficient cu instituțiile omolog europene în privința schimbului de informații relevante, atât pe palierul de prevenție, cât și pe palierul de luare a măsurilor adecvate și reparatorii în toate spețele cu aspect de posibile infracțiuni de mediu, în special trafic ilegal de deșeuri.

În ultimii 3 ani, România a început să acorde importanță riscurilor reale ce pot apărea în urma nerespectării normelor de mediu, fiind adoptate o serie de acte normative importante, cum ar fi Legea nr. 56/2018 privind cooperarea autorităților publice române cu Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii sau chiar recenta Ordonanță de Urgență a Guvernului nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor.

Cu toate acestea, România a fost încurajată să elaboreze și alte măsuri legislative suplimentare precum și instrumente adecvate pentru o luptă mai eficace împotriva criminalității de mediu, acestea incluzând acordarea unor competențe sporite în cercetarea aspectelor referitoare la criminalitatea în domeniul mediului, creșterea capacității Gărzii Naționale de Mediu, astfel încât partea de cercetare sau verificare a unor aspecte penale aflate de facto în responsabilitatea Gărzii Naționale de Mediu să fie la un nivel la fel de ridicat cu al celor din celelalte state membre.

Prin această propunere ne dorim să creăm cadrul normativ prin care statul Român să nu mai permită introducerea deșeurilor amestecate, de mai multe tipuri, nesortate sau care conțin impurități într-o proporție mai mare de maxim 1% și fără să se prezinte documente de proveniență. Acest lucru se întâmplă foarte des în practică, așa cum ne-au mărturisit comisarii de mediu, care până acum au fost lipsiți de legislația care să oprească acest fenomen.

Totodată, trebuie să-i obligăm pe cei care aduc deșeuri în țara să dețină, în stare de funcționare în parametri normali, o instalație de valorificare autorizată cu care să valorifice obligatoriu întreaga cantitate de deșeuri. Momentan, nici acest lucru nu se întâmplă, iar deșeurile care nu sunt folosite în scopul pentru care au fost aduse în țară sunt aruncate pe câmpuri sau arse.

În acest moment, Garda Națională de Mediu nu este prezentă în toate punctele de trecere a frontierei de stat, cum este Direcția Generală a Vamilor și Poliția de Frontieră și nici nu există cadrul legal în baza căruia comisarii de mediu să-și desfășoare activitatea după orele de program. Totodată, până în ziua de azi, comisarii Gărzii Naționale de Mediu *nu li s-a permis să constate și să cerceteze infracțiunile din cuprinsul legislației privind protecția*

mediului din oficiu, în baza propriilor observații, ci doar în urma unor solicitări oficiale.

Acesta este un alt aspect pe care dorim să îl rezolvăm prin adoptarea acestei inițiative.

De asemenea, lipsa unei baze de date operaționale comune în care să existe date de la *Autoritatea Națională pentru Protecția Mediului, Inspectoratul General al Poliției Române, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și Agenția Națională pentru Administrare Fiscală* fac ca **activitatea Gărzii Naționale de Mediu să fie ponderată sau chiar blocată** de însuși statul pe care are misiunea să îl protejeze.

Din cauza discrepanței foarte mari între profiturile realizate prin încălcarea legii și cuantumul amenzilor primite, de multe ori, activitatea comisarilor de mediu nu este luată în serios de către operatorii economici. Tocmai din aceste motive, considerăm necesară implementarea unor măsuri care să descurajeze astfel de comportamente. De aceea, **am propus confiscarea veniturilor** efectuate în perioada de timp în care societatea comercială a funcționat fără deținerea autorizațiilor de mediu necesare.

În concluzie, există în acest moment, un număr efectiv de **450 de comisari** la nivelul Gărzii Naționale de Mediu, personal care trebuie să acopere toată paleta legislativă referitoare la protecția mediului (**aproximativ 70 de legi și hotărâri de Guvern**), având în supraveghere aproximativ **80.000 agenți economici** cu impact asupra mediului. Dacă adaugă la aceste aspecte și lipsa aproape totală a echipamentelor de specialitate, considerăm că trebuie să acționăm imediat, din punct de vedere legislativ, pentru a le acorda tot sprijinul de care au nevoie și nu-l primesc, în pofida solicitărilor repetate venite din partea Gărzii Naționale de Mediu.

Legat de instituirea unor puncte unice de trecere a frontierei dedicate transferurilor de deșeuri, trebuie să precizez faptul că art. 55 din Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, privind transferurile de deșeuri care prevede faptul că "statele membre pot desemna anumite birouri vamale de intrare și de ieșire din Comunitate pentru transferurile de deșeuri care intră și/sau părăsesc Comunitatea. În cazul în care statele membre decid să desemneze astfel de birouri vamale, nu se va permite nici unui transfer de deșeuri să folosească orice alte puncte de trecere a frontierei dintr-un stat membru, pentru intrarea sau ieșirea din Comunitate."

Astfel, considerăm că este necesară elaborarea și adoptarea unei metodologii privind desemnarea câte unui singur punct de intrare/ieșire deșeuri periculoase/nepericuloase în/din Comunitate pentru Serbia, Ucraina, Republica Moldova și inclusiv un singur port la Marea Neagră – Constanța Sud Agigea. Împreună cu comisarii Gărzii și procurorii specializați pe infracțiunile de mediu, am identificat un număr de 15 astfel de puncte unice de trecere a

graniței care să fie folosite pentru traficul cu deșeuri. O scădere de la 77 la 15 astfel de puncte vamale va reprezenta un balon de oxigen uriaș pentru efectivele atât de răsfirate ale comisarilor Gărzii de Mediu.

Pentru celelalte rute de intrare a deșeurilor în România, dinspre țările membre UE- Ungaria și Bulgaria, (adică toate punctele de control trecere frontieră între România și Ungaria/Bulgaria) este necesară o abordare similară, în măsura în care este asigurată respectarea principiilor europene privind libera circulație a persoanelor respectiv mărfurilor, „mărfuri” care includ uneori și deșeurile periculoase/nepericuloase. De multe ori, aceste deșeuri fiind disimulate în mărfuri Second Hand, sau sub-produse/materii prime, etc., ducând în fapt, la un trafic mascat de deșeuri spre România, care se află în numeroase proceduri de infringement pe palierul de protecție a mediului.

În acest moment, numărul mic de comisari de mediu și lipsa echipamentelor pentru cele 77 de puncte de trecere a frontierei fac imposibilă desfășurarea unor controale de specialitate la frontieră, resursa umană fiind de multe ori indisponibilă la solicitările Poliției de Frontieră sau a autorităților vamale.

Considerăm necesară această măsură în contextul reconfigurării fluxurilor de deșeuri îndeosebi din cauza renunțării Chinei (încă din 2018) la a achiziționa anumite tipuri de deșeuri (aproximativ 24 de tipuri și categorii de deșeuri) și implicit, căutarea de către generatorii/producătorii de deșeuri europeni (UK, Italia, Germania, Austria, Franța, Spania, Grecia) dar și din afara spațiului european (Australia, Israel, Canada, Mexic), a unor alte piețe de valorificare.

În cele din urmă, trebuie să precizez faptul că aspectele ce țin de economie și mediu sunt subsecvente noțiunii de securitate comună și numai împreună cu palierul de securitate socială formează paradigma dezvoltării durabile în sine. Fără o abordare integrată a acestor trei aspecte, economic, social și de mediu, lupta împotriva criminalității transfrontaliere de mediu va suferi un blocaj accentuat și continuu.

Inițiator,

Bola Bogdan Alexandru, deputat

Kocsis - Cristea Alexandru, deputat

Tabel cu semnături de susținere a propunerii legislative pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului

Nr. crt.	Nume Prenume	Grup parlamentar	Semnătura
1.	Bola Bogdan Alexandru	neafiliat	
2.	Kocsis-Cristea Alexandru	neafiliat	
3.	Barcari Rodica Luminița	neafiliat	
4.	GIOGEA NICOLAE	neafiliat	
5.	CHIRA CLAUDIU MARTIN	NEAFILIAT	
6.	SOVATIA C-TH	Neafiliat	
7.	IONESCU GEORGE	Neafiliat	
8.	MIUTESCU GHE ADRIAN	Neafiliat	
9.	AMET YAROL	MIMO	
10.	TANASE ANTONEL	Neafiliat	
11.	Villete Alexandru	Neafiliat	
12.	Ozmen Dore-clercone CSR		
13.	FLIASU GABRIEL	Neafiliat	
14.	RIZEA CRISTINA-CAMELIA	USR	
15.	CAMBERA DANA ALEXANDRA	USR	
16.	BLAGA DANIEL	USR	
17.	BIANA BUBOIANU	USR	
17.	CIURUȚĂ RADU TUDOR	USR	
18.	SAS LORANT	USR	
19.	SEBULE CANTIAN GABRIEL	USR	
20.	TODOSIU BENIAMIN	USR	
21.	SILVIU BETHLEMAN	USR	
22.	BĂLTĂREȚU VIOREL	USR	
23.	CRISTI BERGA	USR	
24.	Olaru Gabor	UDMR	